

Uke 4, Forelesning 1

HUSK – Hittil...

- Essensen i faget: Effektive algoritmer
 - Matematiske forutsetninger
 - Introduksjon til metodekall og rekursjon
 - Introduksjon til kombinatoriske søk, kombinasjoner og permutasjoner
 - Introduksjon til analyse av algoritmer
- Uke 1 og Uke 2
-
- Introduksjon til ADT'er
 - Introduksjon til Lister
- Uke 3.1
-
- Mer om lister...
 - Introduksjon til Stabler
 - Introduksjon til Køer
- Uke 3.2

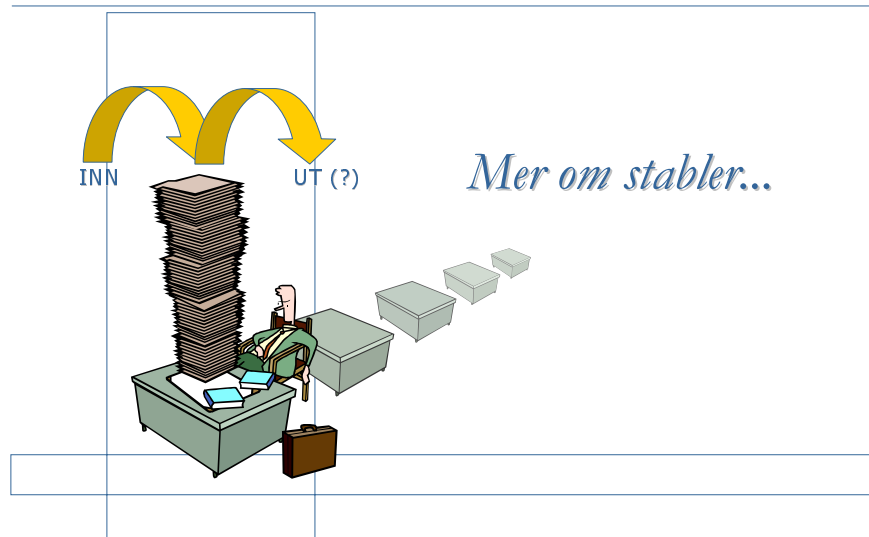

OVERSIKT – Uke 4, Forelesning 1 (W4.L1)

- Vil fortsetter fra forrige gang
 - TEMA #3: **Stabler** (Engelsk: Stacks)
 - TEMA #4: **Køer**
 - **Radix-sort** (Java eksempel)
- **NB!**
Stabel ADT: Kap. 3.3 i boka (Mark Allen Weiss),
Kø ADT: Kap. 3.4 i boka,

TEMA #3: STABLER – Fortsetter...

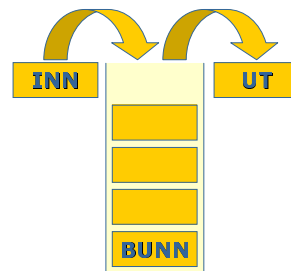

STABEL ADT – Definisjon, eksempler...

- ADT'en stabel modellerer det vi tenker på som en stabel av et eller annet, for eksempel tallerkener (tenk Fredrikke).
- En stabel er en variant av en liste, men i en stabel har vi bare lov til å sette inn og slette elementer fra en bestemt ende (og samme ende) av listen.
- Det kalles også for en Last-In-First-Out (LIFO) liste.

- Eksempler:

- Metodekall i Java og Java kall-stabelen
- Enkle kalkulatorer (HP)
- En full buss, der sjåføren nekter å tillate avstigning forfra

STABEL ADT – ADT grensesnittet

```
public interface StabelInterface
```

```
{  
    // Legge et element på toppen av stabelen  
    void push(Object x);  
    // Fjerne et element fra toppen av stabelen  
    void pop();  
    // Returnere elementet på toppen av stabelen  
    Object top();  
    // Lage en ny stabel/tømme stabelen  
    void create();  
    // Sjekke om stabelen er tom  
    boolean isEmpty();  
}
```


STABEL ADT – *Alternative ADT grensesnittet*

```
public interface StabelInterface-2
{
    // Legge et element på toppen av stabelen
    void push(Object x);
    // Popp ut (fjern) et element fra toppen og returner det
    Object pop();    // Også returner elementet som fjernes.
    // Returner indeks for toppen av stabelen
    int top();       // Fortell hvor toppen er nå.
    // Lage en ny stabel/tømme stabelen
    void create();
    // Sjekke om stabelen er tom
    boolean isEmpty();
}
```


STABEL ADT – *Implementasjon #1*

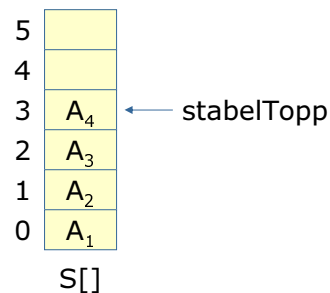
Array-implementasjon av en stabel:

Brukes ofte hvis antall elementer på stabelen alltid er begrenset.

```
public void push(Object x)
{
    stabelTopp++;
    S[stabelTopp] = x;
}
```

```
public void pop()
{
    stabelTopp--;
}
```

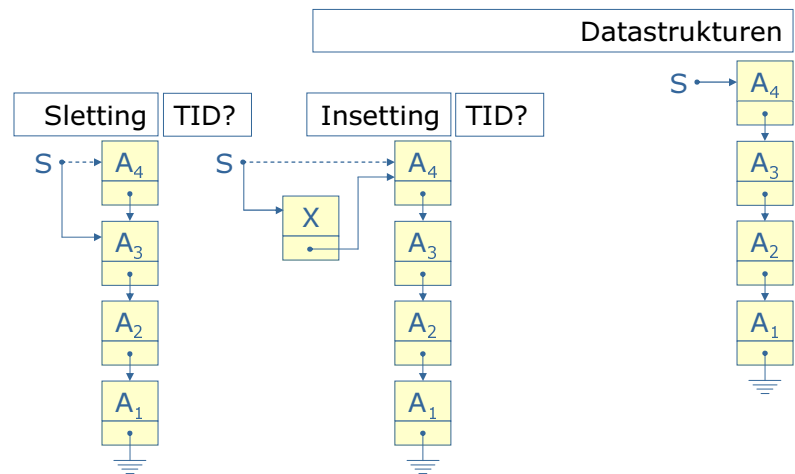
```
public Object top()
{
    return S[stabelTopp];
}
```


I tillegg: Eventuell feilhåndtering

Pekerkjede-implementasjon av en stabel:


```
public class PekerStabel implements StabelInterface
{
    private class Node
    {
        Object element;
        Node neste = null;
    }

    private Node topp = null;

    public void push(Object x)
    {
        Node ny = new Node();
        ny.element = x;
        ny.neste = topp;
        topp = ny;
    }

    public void pop()
    {
        if (topp != null) topp = topp.neste;
    }

    public Object top()
    {
        if (topp != null) return topp.element;
        else return null;
    }

    public void create()
    {
        topp = null;
    }

    public Boolean isEmpty()
    {
        return topp == null;
    }
}

```


STABEL OPERASJONER – Tidsforbruk...

- Uansett hvor mange elementer vi har på stabelen, er vi garantert konstant tidsforbruk, det vil si $O(1)$ for alle operasjonene.

Dette gjelder uansett om implementasjonen bruker en array eller en pekerkjede!

Bedre er det ikke mulig å få det, derfor er stabelen en veldig populær ADT.

- I tillegg kan mange "naturlige" problemer løses ved hjelp av en stabel.
- Typisk bruksmønster er mange stabel-operasjoner, men få elementer på stabelen om gangen.
- På mange maskiner kan disse oversettes til kun to-tre instruksjoner i maskinkode.

STABEL OPERASJONER – Tidsforbruk, eksempel

• Eksempel: Beregning av postfix uttrykk

- På de fleste kalkulatorer skriver man inn regneuttrykkene på såkalt **infiks** form, med operatorene **mellom** argumentene:

$$4 + 2 = 6$$

$$3 + 5 * 2 = 13$$

$$(3 + 5) * 2 = 16$$

- Et alternativ er å skrive uttrykkene på postfix form, der operatorene står **etter** argumentene. Med denne notasjonen slipper man å bruke parenteser:

$$4 2 + = 6$$

$$3 5 2 * + = 13$$

$$3 5 + 2 * = 16$$

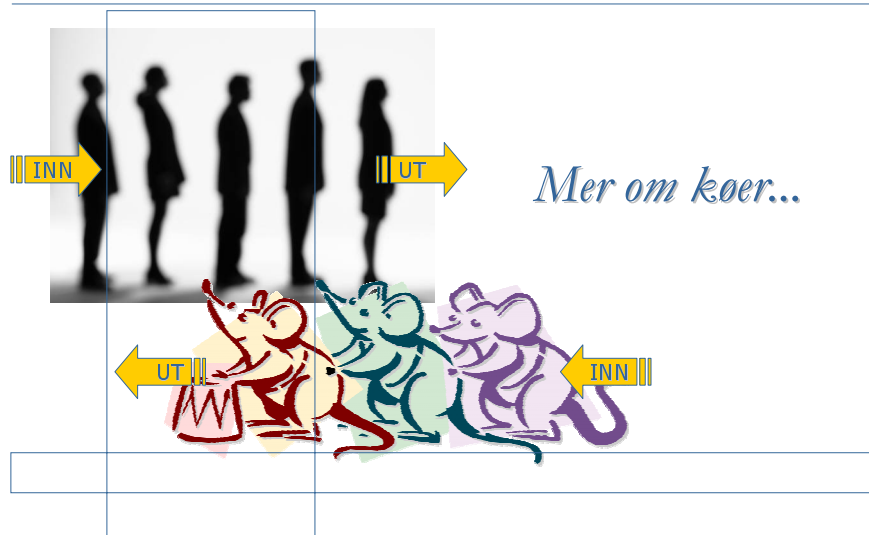
STABELBRUK – Eksempel (fortsetter)

Ved hjelp av en stabel er det lett å beregne et postfiks uttrykk på følgende måte:

- For hvert symbol i input:
 - Hvis symbolet er et tall, legges det på stabelen.
 - Hvis symbolet er en operator, "popper" vi to tall fra stabelen, anvender operatoren på disse to tallene og dytter svaret tilbake på stabelen.
- Hvis input var et ekte postfiks uttrykk, vil nå svaret ligge som det eneste elementet på stabelen.
- Eksempel:
 $6\ 5\ 2\ 3\ +\ 8\ *\ +\ 3\ +\ *$

TEMA #4: KØER - Fortsetter...

- ADT'en kø modellerer stort sett det vi tenker på som en kø...

Som kø foran billett-luka, kø i posten (styrt ofte av kølapper i moderne tider), buss-kø ...

Og om du ikke vet hva en kø er eller hva disse køer er, bør du sjekke med folkeregisteret hvor du egentlig bor...

- En kø er en variant av en liste, men hvor vi setter inn elementer i den ene enden og tar ut elementer fra den andre enden:

Det er en First-In-First-Out (FIFO) liste.


```
public interface KoeInterface
{
    // Legge til et element sist i køen (enqueue)
    void settInn(Object x);

    // Fjerne elementet først i køen (dequeue)
    Object taUt();

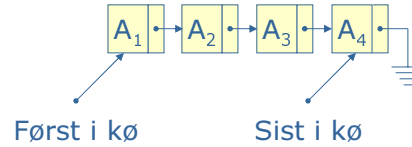
    // Lage en ny kø/tømme køen
    void makeEmpty();

    // Sjekke om køen er tom
    boolean isEmpty();
}
```


Pekerkjede-implementasjon av en kø:

Datastrukturen:
En liste med både første- og siste-pekere

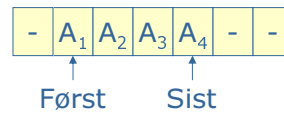

TIDSFORBRUK:

- Hvordan blir det å sette inn i køen? Hva blir tidsforbruket for det?
- Hvordan blir det å ta ut fra køen? Hva blir tidsforbruket for det?

Array-implementasjon av en kø:

- Vi har to heltallsvariable som "peker" på første og siste element i køen.
- **PROBLEM:** Hvis køen lever lenge og det er mange inn/ut-operasjoner, kan vi nå enden av array'en selv om det bare er noen få elementer i køen!
- **LØSNING:** Bruk en såkalt **sirkulær** array, hvor "pekerne" flyttes tilbake til begynnelsen etter at de har nådd enden av arrayen.
- Det kan bli litt fiklete kode, men operasjonene er veldig tidseffektive.

Eksempel: Palindromer

- Palindromer er ord/uttrykk/setninger som er like forlengs og baklengs.
 - Kjente eksempler:
 - Otto
 - ABBA
 - Radar
 - Svensk: Ni talar bra latin
 Dansk: En af dem der red med fane
 Engelsk: If I had a Hi-fi
- Hvordan sjekke om en gitt tekst-streng er et palindrom?

En lekende løsning

1. Les tekst-strengen inn i både en stabel og en (FIFO-)kø.
2. Sammenlign innholdet i stabelen og køen tegn for tegn.

```

public void sjekkPalindrom( String setning, StabelInterface stabel,
                           KoeInterface koe )
{
  while (!setning.equals("")) // Lag både en kø og en stabel
  {
    char bokstav = setning.charAt(0); // av setningen...
    setning = setning.substring(1);
    if (!Character.isWhitespace(bokstav))
    {
      koe.settInn(new Character(bokstav));
      stabel.push(new Character(bokstav));
    }
  }
  while (!koe.isEmpty()) // Og test om de er like!
  {
    if (!koe.taUt().equals(stabel.pop()))
    {
      System.out.println("Dette er ikke et palindrom.");
      System.exit(1);
    }
  }
  System.out.println("Gratulerer, dette er et palindrom");
}

```


LISTER (fra forrige uke) – Radix i bøtter og spann #1

```
public class Radix
{ //Bøtter implementert som "array av Liste"...
  static Liste[] botter;

  public static void main (String[] args)
  { int[] input = {64, 8, 216, 512, 27, 729, 0, 1,343, 125};
    // Initialiserer bøtte-listene
    botter = new Liste[10];
    for (int i = 0; i < 10; i++)
    { botter[i] = new Liste();
    }

    // Plasserer input i bøttene etter siste siffer
    for (int i = 0; i < input.length; i++)
    { int tall = input[i];
      int indeks = tall%10;
      botter[indeks].insert(tall);
    }

    // Fortsetter... (klassen avslutter på neste side).
```


LISTER – Radix i bøtter og spann #2

```
public class Radix
{ //Fortsetter fra forrige foil...

  public static void main (String[] args)
  { // Fortsetter fra forrige foil...

    // *****
    // Her skal selve sorteringen inn - se neste foil
    // *****

    for (int i = 0; i < 10; i++)
    { System.out.print("Bøtte " + i + ": ");
      botter[i].print();
    }
  }
}
```


LISTER – Radix i bøtter og spann #3

```
// Selve sorteringen... 3 Pass... Skal inn i klassen Radix
for (int pass = 2; pass <= 3; pass++)
{ //Går gjennom hver bøtte og sorterer i henhold til sifferet
  //på plassen pass bakfra.
  for (int i = 0; i < 10; i++)
  { IntNode node = botter[i].forste();
    while (node != null)
    { int tall = node.element;
      // Finner de pass bakerste sifferne
      int siffer = tall%(int)Math.pow(10,pass);
      // Plukker ut det første av disse
      siffer = siffer/(int)Math.pow(10, pass-1);
      if (siffer != i)
      { botter[i].remove(tall);
        botter[siffer].insert(tall);
      }
      node = node.neste;
    }
  }
}
```


NESTE GANG – Uke 4, Forelesning 2 (W4.L2)

- Neste gang, dvs. uke 4, forelesning 2 (W4.L2): **Trær!**
- **Binære trær...**
Senere **binære søketrær...**
og så litt annet (som hashing o.l.) og til slutt **B-trær**

Trær i ca. 5 x 2 timer (2,5 uker)...

